

Limited Şirket Ortaklarına Şirket Sözleşmesinde Tanınan Veto Hakkı

Das den Gesellschaftern einer GmbH in den Statuten eingeräumte Vetorecht

Abdullah Revaha Gencer*

ÖZ

Limited şirket ortaklarına şirket sözleşmesinde tanınabilecek veto hakkı, TTK m. 577/1-e’de oldukça yüzeysel şekilde düzenlenmiş olup veto hakkının tesisi, kullanım usulü gibi birçok konuda farklı yorumlar bulunmaktadır. Bu makalede öncelikle veto hakkı kavramı ele alınmıştır. Akabinde veto hakkının hukuki niteliği incelenmiş bu kapsamda hakkın kişisel bir hak olma özelliği ortaya konulurken bununla bağlantılı olarak gündeme gelen “belirlenebilir ortaklara” veto hakkı tanınması gibi konulara ilişkin görüş ve tespitlerimiz aktarılmıştır. Ayrıca veto hakkının doğurduğu etki nedeniyle yenilik doğuran hak olarak olduğu tespit edilmiştir. Daha sonra veto hakkının tesisi başlığı altında hakkın nasıl tesis edileceğiyle bağlantılı olan bu hususta şirket sözleşmesinin hangi karar nisabıyla değiştirilebileceği, şirket sözleşmesinde genel veto hakkının düzenlenip düzenlemeyeceği ve veto hakkının kullanım usulünün düzenlenmesine ilişkin olan konular ele alınmıştır. Son olarak veto hakkının kullanım usulü değerlendirilmiş hakkın kullanılma zamanı tespit edilmiştir. Bu bağlamda veto hakkının yenilik doğuran hak niteliğinin genel kurul toplantısından önce kullanılmasına engel teşkil edip etmediği irdelenmiştir.

* İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, (abdullahrevahag@gmail.com). ORCID: 0000-0002-2637-1155.

Anahtar Kelimeler: *Veto hakkı, yenilik doğuran hak, genel kurul kararı, veto hakkının kullanılması, müktesep hak.*

Veto Right Granted to Limited Company Partners by The Articles of Association

ABSTRACT

The veto right that may be granted to limited company partners in the articles of association is regulated rather superficially in Article 577/1-e of the Turkish Commercial Code, and there are differing interpretations on many issues such as the establishment of the veto right and the procedure for its exercise. This article primarily addresses the concept of the veto right. Subsequently, the legal nature of the veto right is examined, highlighting its characteristic as a personal right, and the author's observations regarding the granting of veto rights to 'identifiable partners' are presented. Furthermore, it has been determined that the right of veto is an innovative right due to the effect it produces. Subsequently, under the heading of the establishment of the veto right, issues related to how the right is established are addressed, including the quorum required to amend the company's articles of association, whether the general veto right should be regulated in the articles of association, and the regulation of the procedure for exercising the veto right. It has been determined that the right of veto is a formative right due to the effect it produces, and it has been examined whether the nature of the right prevents its use before the general assembly meeting. Finally, the procedure for exercising the veto right is evaluated, and the timing of its exercise is determined. In this context, it has been examined whether the innovative nature of the veto right prevents its use prior to the general assembly meeting.

Keywords: *Veto right, formative right, general meeting decision, exercise of the veto right, acquired right.*

GİRİŞ

Limited şirket yapısı itibarıyla şahıs unsurunun da ön plana çıktığı bir sermaye şirkettir. Şirketin türünün bu ikili karakteri, hem ortakların birbirlerine duyduğu kişisel güvene dayalı unsurları hem de anonim şirket mantığını bünyesinde barındırmaktadır. Kanun koyucunun limited şirketlerin sözleşmeleri bakımından sunduğu sözleşme serbestisi de bu özgün yapıyı destekleyici bir rol oynamakta ortakların şirketin iradesinin oluşturulmasına ilişkin işleyişi biçimlendirebilmesine imkân sağlamaktadır. Bu kapsamda veto hakkı da belirli veya belirlenebilir ortaklara genel kurulun belirli konulara ilişkin karar alma sürecini önemli derecede etkileme imkânı sağlayan bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Veto hakkı, şirket içi güç dengelerinin düzenlenmesinde, azınlık pay sahiplerinin korunmasında ve belirli ortaklara stratejik roller tanınmasında işlevsel bir araç kullanılabilecek niteliktedir. Ancak hakkın kapsamı, tanınması, kullanılma zamanı ve usulü gibi konulara ilişkin farklı görüşler bulunmaktadır. Bu çalışmada da veto hakkı kavramı ve hukuki niteliği ele alınacak ardından hakkın özellikleri, şirket sözleşmesinde nasıl tesis edileceği ve kullanım usulü incelenecektir.

I. Veto Hakkı Kavramı

Veto kelimesinin anlamı “karşı çıkma, engelleme, reddetme”dir¹. Limited şirketlerde ortak lehine tesis edilen veto hakkı ise gerekli nisaplara uyularak alınan bir genel kurul kararının hüküm ve sonuç doğurmasının engellenmesini sağlayan hak olarak tanımlanabilir². Belirli kararların nisaplarının şirket sözleşmesiyle ağırlaştırılarak oybirliğine tabi kılınması halinde ise her bir ortak, kararın alınması bakımından olumlu oy kullanmamak suretiyle kararın alınmasına engel olabilir. Böylece ortak, olumlu oy kullanmayarak fiilen kararın alınmasını engelleme imkanına kavuşur. Aynı durum Türk Ticaret

¹ Türk Dil Kurumu Sözlükleri, <https://sozluk.gov.tr/>, E.T.: 19.08.2025.

² İsmail Kırca/Abuzer Kendigelen, Şirketler Hukuku Cilt III: Sermayesi Paylara Bölünmüş (Paylı) Komandit Şirket ile Limited Şirket, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2022, N. 652.

Kanunu ("TTK")'nın oybirliğine tabi kıldığı kararlar için de geçerlidir. Kararın alınması bakımından olumsuz oy kullanılması durumunda ise kelimesel anlamı ile kararın alınması veto edilmiş yani engellenmiş olur.

Doktrinde bazı yazarlar tarafından limited şirketlerde genel kurulun oybirliği ile karar alınmasının öngörüldüğü tüm durumlarda her bir ortağa münferiden veto hakkı tanınmış olduğu ifade edilerek bu hakkın "kanuni veto hakkı" olduğu savunulmaktadır³. Ancak veto hakkının kullanılabilmesi için öncelikle olumlu oylar itibarıyla gerekli nisapları sağlayan bir kararın alınabilir olması gerekir⁴. Oybirliği ile alınması gereken kararlar bakımından esasında ilgili ortağın oy hakkını kullanmadığı durumda karar dahi alınamamaktadır. Dolayısıyla pay sahibinin oy hakkını kullanmaması bir veto hakkı olarak yorumlanamaz. Gerekli nisapların bulunmaması halinde veto edilecek bir hukuki işlem dahi ortaya çıkmamıştır. Bu sebeple nisap olarak oybirliğini gerektiren kararlar bakımından her bir ortağın kararın alınmasını engelleyebilmesi olanağının ise teknik anlamda veto hakkı olmadığı kanaatindeyiz⁵.

II. Veto Hakkının Hukuki Niteliği

Veto hakkı, niteliği itibarıyla oy hakkına benzer bir karaktere sahip⁶, kişisel (kişiye sıkı surette bağlı) nitelikte⁷ bir yenilik doğuran

³ Hasan Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt III, 5. Bs., Adalet Yayınevi, Ankara 2024, § 66 N. 178; Altan Fahri Gülerci, Limited Şirketlerde Ortaklara Veto Hakkı Tanınması, Legal Hukuk Dergisi, Cilt: 18, Sayı: 211, Yıl: 2020, 3051-3084, s. 3071.

⁴ Thomas Jutzi/Luca Yousef, "Personalisierung der GmbH: Statutarische vs. obligatorische Gestaltungsmöglichkeiten", Schweizerische Zeitschrift für Wirtschafts- und Finanzmarktrecht, 6/2024, Schulthess Juristische Medien AG, s. 708. Veto hakkının, alınacak bir ortaklar toplantısı kararına yalnızca "olumsuz" bir etki yapabileceği, veto hakkı ile olumlu bir ortaklar toplantısı kararı alınamayacağı yönünde ayrıca bkz. Jutzi /Yousef, s. 708 dpn. 65.

⁵ Kırca/Kendigelen, N. 652; Esra Hamamcıoğlu, Aile Tipi Limited Şirketlerde Şirket Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2022, s. 311-312.

⁶ Rino Siffert / Marc Pascal Fischer/Martin Petrin, in: GmbH Recht Revidiertes Recht der Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Art. 772-827 OR) Stämpfli Handkommentar, Stämpfli Verlag AG, 2008, OR Art. 807 N. 3; Urs Gasser/

haktır⁸. Veto hakkının yenilik doğuran niteliği, kullanılması ile tıpkı genel kurul kararının olumsuz oyların fazla olması nedeniyle reddedilmesinde olduğu gibi ilgili kararın hukuki sonuç doğurmaması nedeniyledir⁹. Yenilik doğuran hakkın bozucu mu yoksa değiştirici mi olduğu hususunda farklı görüşler bulunmaktadır. Veto hakkı bir

Christian Eggenberger/Richard Stäuber, in: OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, 4. Aufl., Orell Füssli Verlag AG, 2023, OFK OR Art. 807 N. 1; Oruç Hami Şener, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017 s. 56; Gülerci, s. 3061.

⁷ Nisap olarak oybirliğini gerektiren kararlarda her bir ortağın kararın alınmasını engelleyebilmesi olanağının veto hakkı sayılmayacağı, kanun veya şirket sözleşmesi tarafından tanınan müktesep hak niteliği taşıdığı yönünde bkz. Kırca/Kendigelen, N. 652. Yazar ayrıca haklı olarak ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinin üstlenilmesinde olduğu gibi (TTK m. 607) genel kurul kararıyla bir borç üstlenmesi için ortakların onayının arandığı hâllerde bir ortağın onay vermemesinin diğer ortakların borç üstlenmesine engel oluşturmaması nedeniyle bu hallerin kanuni veto hakkı olarak nitelendirilemeyeceğini belirtmektedir. Ayrıca bkz. bu görüşte Muhammed Sulu, “Limited Ortaklıklardaki Veto Hakkı ve Veto İşleminin Hükümsüzlüğüne Dair İncelemeler”, MÜHF-HAD, C. 29, S. 1, 2023, 574-595, s. 580.

⁸ Yenilik doğuran haklar, sahibine tek taraflı olarak bir hukuki ilişkiyi kurma, değiştirme veya sona erdirmeye suretiyle başka bir kişinin hukuk alanında değişiklik meydana getirebilme yetkisi veren haklardır. Bu yönde birçokları yerine bkz. Selahattin Suphi Tekinay/Sermet Akman/Haluk Burcuoğlu/Atilla Altop, Tekinay, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Bs., Filiz Kitabevi, İstanbul 1993, s. 16-17; Vedat Buz, Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Yetkin Yayınları, Ankara 2005, s. 57; Mustafa Alper Gümüş, Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, s. 76

⁹ Sandro Germann, Die personalistische AG und GmbH, Dike Verlag, 2015, N. 1304. Yazar bir karara karşı veto hakkı kullanımının, “evet” oylarının sayısına bakılmaksızın “hayır” oyları tarafından sayıca aşılması ve dolayısıyla ilgili önerenin reddedilmesi anlamına geleceğini ifade etmektedir.; Sulu, s. 577; Ece Deniz Günay, “Limited Şirketlerde Ortaklara Şirket Sözleşmesi ile Tanınan Veto Hakkı ve Hakkın Hukuki Niteliği”, BUHFD, C. 19, S. 218, 53-75, s. 56.

görüŖe¹⁰ göre, deęiŖtirici yenilik doğuran hak (*rechtsänderndes Gestaltungsrecht*) niteliğinde iken bir diğer görüŖe¹¹ göre, bozucu yenilik doğuran hak niteliğindedir. DeęiŖtirici yenilik doğuran hak görüŖünü savunan yazarlar bu tespitleri bakımından bir gerekçe ileri sürmemiŖtir. Bozucu yenilik doğuran hak görüŖü ise mevcut bir hukuki durumun sona erdiği gerekçesiyle savunulmuŖtur¹². Kanaatimizce yenilik doğuran hakkın niteliği veto hakkının oluŖturduęu etki ile alakalıdır. Veto hakkının kullanılması ile karar reddedilmiŖ gibi olmakta ve bu nedenle sonuç doęurmamaktadır¹³. Hakkın kural olarak genel kurulda karar alınırken kullanılması ile kararın yönünün kabulden redde dönüŖtüęü ve bu nedenle deęiŖtirici yenilik doğuran hak görüŖünün daha isabetli olduğu kanaatindeyiz. Bununla birlikte bozucu yenilik doğuran hak görüŖü ancak veto hakkının iptale benzer bir etkisi olduğu ve kullanılması¹⁴ ile kararın bu Ŗekilde sonuç doğurmadığı kabul edilerek savunulabilecektir.

TTK m. 577/1-e. uyarınca veto hakkı, belirli veya belirlenebilir ortaklara tanınır. Anılan hükümden hareketle veto hakkının kiŖisel

¹⁰ Gasser/Eggenberger/Stäuber, OFK OR Art. 807 N. 1; Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 3.

¹¹ Sulu, s. 577; Günay, s. 56. Yazara göre, ortağın veto hakkının kullanarak kararın alınmasına baŖtan engel olabileceği gibi yürürlüğe girmesine de engel olabilecektir. Her iki iŖlev bakımından da veto hakkının kullanımının bozucu yenilik doğuran iŖlevinin ortaya çıkacağı ifade edilmektedir.

¹² Sulu, s. 577; Günay, s. 56.

¹³ Roland Truffer / Dieter Dubs, in Basler Kommentar, Obligationenrecht II, Art. 530-964 OR, Art. 1-6 SchlT AG, Art. 1-11 Übest GmbH, Hrsg. Heinrich Honsell,/Peter Nedim Vogt/Rolf Watter, 5. Aufl., Basel 2016, BSK OR-II Art. 807 N. 3; Brigitta Kratz, CHK Handkommentar zum Schweizer Privatrecht GmbH, Genossenschaft, Handelsregister und Wertpapiere - Art. 772-1186 OR - Bucheffektengesetz; 4. Aufl., Schulthess Juristische Medien AG, 2024, CHK OR Art. 807 N. 6b; Hanife Doğrusöz KoŖut, Limited Ŗirkette Oy Hakkı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021, s. 193; Hamamcioğlu, s. 329; Kırca/Kendigelen, N. 652; Sulu, s. 577, s. 580.

¹⁴ Gülerci veto hakkının genel kurul kararından sonra kullanılması suretiyle kararın iptalinin mümkün olduğunu belirterek bu ihtimalde kararın sonuç doğurmasının engellenmesini iptal ile açıklamaktadır. Bkz. Gülerci, s. 3065.

nitelikte bir hak olduğu kabul edilir¹⁵. Bu nedenle doktrinde hâkim görüşe göre, hak esas sermaye payına bağlı nitelikte olmayıp devredilemez¹⁶. Bu görüşe göre, veto hakkının tanındığı ortağın ölümü gibi ortaklık sıfatını yitirmesi halinde hak da sona erer¹⁷. Ancak birleşme bölünme gibi halefiyet hallerinde hakkın sona ermemesi mümkündür¹⁸. Doktrinde azınlık teşkil eden görüşe göre, veto hakkının esas sermaye payına ve pay grubuna tanınması mümkündür¹⁹. Kanunda geçen belirlenebilir ifadesi, belirli sermaye payları karşılığı elde edilen hakkı ifade etmek için kullanılmaktadır²⁰. Belirlenebilir ortaklar ifadesinden hareketle veto hakkının belirli bir aileye mensubiyet veya belirli bir soyadını taşımak koşuluyla kullanılabileceğini ifade eden yazarlar da²¹

¹⁵ Peter Böckli, “Das neue schweizerische GmbH-Recht – was ist wirklich neu? Eine Übersicht / VI. Verbesserungen der Funktion der Organe”, Das neue schweizerische GmbH-Recht, Schulthess Juristische Medien AG, 2006, 23-39, s. 29; Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 18; Germann, N. 1303; Pulaşlı, § 66 N. 171; Gülerci, s. 3060; Kırca/Kendigelen, N. 663.

¹⁶ Germann, N. 1303; Lukas Glanzmann, “Verhältnis von Aktiengesellschaft und Gesellschaft mit beschränkter Haftung unter dem neuen Aktienrecht”, Gesellschafts- und Kapitalmarktrecht, Dike Verlag AG, 4/2023, 431-450, s. 442; Pulaşlı, § 66 N. 171, N. 176; Gülerci, s. 3060; Kırca/Kendigelen, N. 663.

¹⁷ Botschaft 2001, s. 3209; Böckli, s. 29; Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 18; Lukas Handschin/Christof Truniger, Die GmbH, 3. Bs., Schulthess Juristische Medien AG, 2019, N. 79; Gema Olivar Pascual/Andrea Petra Roth “Organisation Der GmbH Gemäss Revidiertem Recht Kompetenzordnung und deren Ausgestaltungsmöglichkeiten”, Der Schweizer Treuhänder, Treuhand-Kammer Verlag, 2007, 470-473, s. 471; Pulaşlı, § 66 N. 171; Şener, s. 58; Kırca/Kendigelen, N. 663.

¹⁸ Truffer/Dubs, BSK OR-II Art. 807 N. 6; Gasser/Eggenberger/Stäuber, OFK OR Art. 807 N. 6; Kratz, CHK OR Art. 807 N. 6; Doğrusöz Koşut, s. 188; Kırca/Kendigelen, N. 663; Limited şirketin bir anonim şirket ile birleşmesi halinde veto hakkı da sona erecektir. Bu yönde bkz. Doğrusöz Koşut, s. 188.

¹⁹ Fatih Bilgili/Ertan Demirkapı, Şirketler Hukuku, Dora Yayıncılık, Bursa 2013, s. 637.

²⁰ Bilgili/Demirkapı, s. 637.

²¹ Germann, N. 1290; Yazar kişisel limited şirketlerde farklı kategorilerde hisseler varsa, bunlardan sadece birine veto hakkı tanınmasının düşünülebileceğini; bu sayede, ilgili kategoride halihazırda mevcut olan

esasında veto hakkının şahsi niteliğini aşan bir yorumu benimsemiş olmaktadır. Zira esas sermaye payının şirket sözleşmesinde belirtilen aileye mensup bir bireye veya ilgili soyadını taşıyan birine devredilmesi halinde hak, esas sermaye payını devralanlar tarafından kullanılabilir ve bu da veto hakkının devri sonucunu doğuracaktır²². Kanaatimizce de veto hakkı kişisel bir hak olup esas sermaye payına, pay grubuna tanınması mümkün değildir. Kanunun lafzı açıkça hakkın ortaklara tanınacağını ifade ettiğinden “belirlenebilir ortaklar” ifadesi hakkın kişisel niteliği ile bağdaşır şekilde yorumlanmalıdır²³. Hükmün mehazı olan İsvBK m. 807’de de veto hakkı kişisel bir hak olarak düzenlenmiştir²⁴. Belirlenebilir ortaklar ifadesi mehaz hükümlere ve

ayrıcılıklar güçlendirilebileceğini veya dezavantajlı durumun dengelenebileceğini belirtmektedir. Ayrıca, veto hakkının verilmesinin belirli kişisel yeteneklere veya özelliklere bağlı kılınabileceğini savunmakta ve buna örnek olarak bir aile şirketinde, nesillerdir işleri yürüten ve şirketin iyiliğine kendini adanmış aile üyelerine, özellikle de şirket için finansal veya kişisel hizmetlerle katkıda bulunan veya katkıda bulunmaya devam edenleri göstermektedir.; Pulaşlı, § 66 N. 170; Gülerci, s. 3061.

²² Kırca/Kendigelen, N. 663.

²³ Veto hakkının esas sermaye payına bağlı nitelikte düzenlenmesi öngörülecek olsa madde metninde “belirlenebilir ortaklar” ifadesi yerine doğrudan veto hakkının esas sermaye paylarına veya sahiplerine tanınabileceği ifade edilebilirdi. Ancak hakkın belirli de olsa belirlenebilir de olsa ortağa tanınması, hakkın kişisel niteliğine işaret etmektedir. Benimsediğimiz yorumun hükmün amacına ve açıkça ortaklardan bahseden lafzına daha uygun olacağı yönünde ayrıca bkz. Hamamcıoğlu, s. 326.

²⁴ İsvBK m. 807’nin TTK’ya alınmamasının bilinçli bir tercihin ürünü olmadığı, bu eksikliğin arkasında veto hakkına ilişkin düzenlemede sadece mehaz İsviçre hukukundaki Ön Tasarıdan yararlanılmasına rağmen Son Tasarı aşamasında eklenen İsvBK 807 hükmünün göz ardı edilmesinin yattığı yönünde bkz. Kırca/Kendigelen, N. 654. Hakim TK 577/1-(e)’nin yorumlanmasında ve veto hakkına ilişkin boşlukların doldurulmasında İsvBK m. 807 ve bu maddeye ilişkin İsviçre hukukundaki bilimsel görüşlerden ve yargı kararlarından yararlanabilmektedir. Bu hususta bkz. Kırca/Kendigelen, N. 654; Şener, s. 57; Gülerci, s. 3058-3059. Aksi görüş için bkz Bilgili/Demirkapı, s. 637 dnp. 102. Yazarlar İsvBK m. 807 hükümlerinin TTK’ya alınmadığından bunlardan kaynaklanan sonuçların hukukumuz

veto hakkının kişisel hak niteliğine uygun olarak anlaşılmalı, şirket sözleşmesinde düzenlenen veto hakkının kurucular gibi yine ortakların şahsını hedef alması gerekmektedir²⁵. Dolayısıyla belirlenebilirliğin sınırı, şirket sözleşmesinde mevcut ortağı tarif etmesi ile çizilmeli, müstakbel esas sermaye payını devralanların belirli kriterleri taşıması halinde aktifleşecek bir veto hakkının şirket sözleşmesinde düzenlenmesi mümkün olmamalıdır. Şirket sözleşmesinde yer alan bir grup pay sahibinin veya kurucuların belirli genel kurul kararları bakımından veto hakkına sahip olacaklarına dair düzenlemeler de mevcut pay sahipleri ile sınırlı olarak yorumlanmalı ve bu kapsamda geçerli sayılmalıdır.

Bizim de katıldığımız görüşe göre, veto hakkı, sahibi ortağın iradesi dışında alınan bir organ kararı ile sınırlandırılıp kaldırılamayacağından müktesep hak niteliğindedir²⁶. Bir diğer görüşe göre, veto hakkı müktesep hak olarak kabul edildiğinde alınan genel kurul kararlarını sürekli veto ederek rızası olmaksızın da bu hakkın kendisinden alınamayacağını bilen ortak, bu durumda ortakların vazgeçilemez nitelikte olan oy hakkını engellemiş olur ki bu durum şirketi ve diğer ortakları zarara uğratar²⁷. Yetkilerin paralelliği uyarınca veto hakkı genel kurul tarafından hakkın tanındığı pay sahibinden geri alınabilmelidir²⁸. Bu görüşe göre, veto hakkı sahibi ortağa özel haklar veren, özel bir ortaklık hakkı olarak nitelendirilmelidir²⁹. Esasında müktesep hakkın geri alınması bakımından hak sahibi ortağın onayının bulunması halinde de hakkın geri alınması, şirket sözleşmesinin

bakımından kabul edilemeyeceği görüşündedirler. Halbuki kanunun lafzında “belirlenebilir ortaklar” ifadesi ile esas sermaye payına bağlı veto hakkı tanınabileceği yönünde bir emare bulunmamaktadır.

²⁵ Kırca/Kendigelen, N. 658; Kırca/Kendigelen, N. 153.

²⁶ Sulu, s. 579-580; Hakkın ancak sahibinin rızası ile kaldırılabilirliği yönünde bkz. Kırca/Kendigelen, N. 658; Bir görüşe göre, veto hakkının tesis edilmesi ve kaldırılması için TTK m. 589/1 uygulanacağından bu görüşün de aksi görüşler arasından zikredilmesi gerekir. Görüş için bkz. Doğrusöz Koşut, s. 189.

²⁷ Günay, s. 65.

²⁸ Günay, s. 65.

²⁹ Günay, s. 65.

değişikliği sonucunu doğuran bir genel kurul kararının alınması ile gerçekleştiğinden yetkilerin paralelliği ile ilgili bir mesele bulunmamaktadır. Veto hakkının oluşturulması kararı da oybirliği ile alındığından geri alınması bakımından da hak sahibinin onayının alınması yetkilerin paralelliğiyle ilgili bir sakınca doğurmamaktadır. Alınan genel kurul kararlarının sürekli olarak veto edilmesinin diğer ortakların oy hakkını engellemiş durumda olduğu iddiası³⁰ da veto hakkının ilgili ortağın rızası hilafına kaldırılabilir olmasına gerekçe teşkil etmez. Bu şekilde bir kabul en başında ilgili ortağa veto hakkı tanınmasının mantığı ve amacı ile bağdaşmaz. Hakkın kötüye kullanılabilir olması ise somut olayla ilgili bir mesele olup veto hakkının kaldırılmasına ilişkin tespit edilecek nisap bakımından bir gerekçe teşkil etmez. Hem ilgili somut olayda veto hakkının kullanılmasının hakkın kötüye kullanılması yasağı kapsamında sınırlandırılması hem de haklı nedenle fesih davası kapsamında veto hakkına müdahale imkanının bulunması³¹ hakkın kötüye kullanılması ile ilgili sakıncaları giderecek niteliktedir.

Veto hakkının şahsi hak niteliği gereği esas sermaye payına tanınamaması imtiyaz olarak nitelenmesine engeldir³². Ancak TTK m.

³⁰ Esasında veto neticesinde veto edilen karar bakımından diğer pay sahipleri oy kullanmaya devam ederler. Engellenen, oy kullanılması ile istenilen olası neticenin alınmasıdır. Aksi kabulde şirket sözleşmesinde ağırlaştırılmış karar nisaplarının düzenlendiği ve ilgili oranda çoğunluk paya sahip ortağın bulunduğu bir şirkette diğer azınlık pay sahipleri bakımından da oy hakkının kullanılmasının engellendiği pekâlâ söylenebilir.

³¹ Haklı nedenle fesih davasında mahkemenin fesih yerine veto hakkının kaldırılması veya sınırlandırılmasına karar verebileceği yönünde bkz. Truffer/Dubs, BSK OR-II Art. 807 N. 2; Kratz, CHK OR Art. 807 N. 4; Gasser/Eggenberger/Stäuber, OFK OR Art. 807 N. 2; Doğrusöz Koşut, s. 194; Hamamcıoğlu, s. 323; Kırca/Kendigelen, N. 665; Gülerci, s. 3077.

³² Gülerci, s. 3061; Sulu, s. 583; Hamamcıoğlu, s. 313; Veto hakkının imtiyaz niteliğinde olmadığı yönünde ayrıca bkz. Doğrusöz Koşut, s. 188 dpn. 681; Yargı 11. HD E. 2011/15478 K. 2013/2491 T. 13.02.2013 “...Mahkemenin de kabulünde olduğu üzere imtiyazın “pay”a bağlanması, yani üstünlüğün “pay”a tanınmış olması icap eder. Paya değil de “kişi”ye veya “sıfat”a veya “makam”a bağlanan haklar, üstünlükler ve imkanlar, 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununa göre

360'ta düzenlenen, nitelikleriyle belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınması imkanından hareketle imtiyazın pay sahipliğine de tanınabileceği gerekçe gösterilerek ortaklara tanınan veto hakkının da geniş anlamda imtiyaz ve özel kategori hak sahipliği olduğu da savunulmaktadır³³. Nitelikleriyle belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine yönetimde temsil hakkının düzenlendiği TTK m. 360'ın bir özel hüküm olarak TTK m. 478'in istisnası olduğu ve istisnaların dar yorumlanması ilkesi gereği imtiyazın pay sahiplerine tanınabileceği gerekçesi ile veto hakkının bir imtiyaz niteliğinde olduğu görüşüne katılma imkânı bulamıyoruz.

III. Veto Hakkının Tesisi

TTK m. 577/1-e uyarınca limited şirkette ortaklara veto hakkı tanınması için hakkın şirket sözleşmesinde düzenlenmiş olması gerekir. Maddenin gerekçesinde de hükümde düzenlenen kayıtların şirketler hukuku yönünden bağlayıcı olması ve bir ortaklık anayasası kuralı olarak kabul edilmesinin şirket sözleşmesinde düzenlenmesine bağlı olduğu, hükümlerin şirket sözleşmesi dışında öngörülmesi halinde ancak bir borçlar hukuku sözleşmesinin hükümlerini doğuracağı belirtilmiştir³⁴.

imtiyaz değildir. Mesela pay sahibi (A)'ya ömür boyu Murahhas Üyelik tanıyan veya veto hakkı veren esas sözleşme hükümleri -geçerli oldukları sonucuna varılan durumlarda- imtiyaz olarak nitelendirilemezler. Çünkü, üstün hak tanınan "pay" veya "paylar" değil, pay sahibi (A)'dır. Bu tür haklar "akdi hak"lar diye anılır ve genel hükümler çerçevesinde değerlendirilir ve sözleşmenin taraflarca karşılıklı olarak anlaşmak suretiyle değiştirilmesi mümkündür... Her ne kadar yukarıda belirtildiği üzere imtiyazın paya tanınması söz konusu ise de ana sözleşme değişikliğiyle birlikte davacıya tanınan bu hak bir imtiyaz hakkı olmayıp sözleşmesel bir haktır. Sözleşmesel bir hakkın hak sahibinin izni olmadan ortadan kaldırılması da mümkün değildir...". www.lexpera.com (E.T.: 08.09.2025); İmtiyazın paya tanınabileceği yönünde bkz. Abuzer Kendigelen, Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, Beta Yayıncılık, İstanbul 1999, s. 26.

³³ Günay, s. 68.

³⁴ Kırca/Kendigelen, N. 653. Şirket sözleşmesi dışında sözleşmelerde düzenlenen veto hakkı, genel kurul tarafından alınan kararın sonuç doğurmasını engellemeyecektir. Bu yönde bkz. Bilgili/Demirkapı, s. 636.

Veto hakkına ilişkin düzenleme kuruluş sözleşmesinde yer alabileceği gibi şirket sözleşmesinde yapılabilecek bir değişiklikle sonradan da eklenebilir. Bu şekilde bir değişikliğin yapılması için kararın hangi nisapla alınması gerektiğine dair doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüşe göre, şirket sözleşmesinin değiştirilmesi yoluyla veto hakkı tanınabilmesi için TTK m. 589/1’de düzenlenen nisap uygulanır ve şirket sözleşmesinde aksi kararlaştırılmamışsa esas sermayenin 2/3’sini temsil eden ortakların değişikliğe onay vermesi gerekir³⁵. Zira TTK’da konuya ilişkin özel bir yetersayı düzenlenmemiş olması şirket sözleşme değişikliğinde TTK m. 589’un uygulanmasını gerektirmektedir³⁶. Bizim de katıldığımız görüşe göre, veto hakkının şirket sözleşmesine eklenmesine ilişkin değişiklik için alınacak genel kurul kararı oybirliği nisabına tabidir³⁷. Zira veto hakkı genel kurulda iradenin oluşumunu esaslı biçimde etkileyecektir³⁸. TTK’da konuya ilişkin bir yetersayı düzenlenmemesi bilinçli bir susma değil, bu husustaki bir ihmal nedeniyledir. Dolayısıyla kanun koyucunun iradesi, veto hakkının düzenlenmesini özel bir yetersayı düzenlemeyerek şirket sözleşme değişiklikleri bakımından genel kural şeklinde düzenlenen nisaba tabi kılmak değildir. Alınacak kararın niteliğinin nisabın oybirliği olmasını gerektirmesine ek olarak boşluğun doldurulmasında İsvBK m. 807 ile bu maddeye ilişkin İsviçre hukukundaki bilimsel görüşlerden faydalanılması suretiyle de aynı sonuca ulaşılmaktadır³⁹.

³⁵ Doğrusöz Koşut, s. 189; Hamamcıoğlu, s. 321.

³⁶ Hamamcıoğlu, s. 321.

³⁷ Kırca/Kendigelen, N. 660; Gülerci, s. 3062-3063. Hamamcıoğlu hükmün mehzazı olan OR. Art. 807/2’de de veto hakkının sonradan getirilmesinin tüm ortakların onayına bağlandığını, mehzadaki düzenlemenin TTK’ya alınmamasının önemli bir eksiklik olduğunu belirterek veto hakkının sonradan şirket sözleşmesi değişikliği ile öngörölmesi ortakların irade oluşumunu önemli ölçüde etkilediğinden, söz konusu değişikliğe ilişkin kararın tüm ortakların onayı ile alınabileceğinin düzenlenmesinin amaca uygun olacağını ifade etmekte ve böylece de lege feranda bu görüşe katılmaktadır.

³⁸ Kırca/Kendigelen, N. 660; Gülerci, s. 3062-3063.

³⁹ Botschaft 2001, s. 3209; Kırca/Kendigelen, N. 660; Gülerci, s. 3062-3063. Yazarlar bu görüşü savunurken İsvBK m. 807/2’ye atıf yapmaktadır.

Şirket sözleşmesinde veto hakkına ilişkin düzenleme getirilirken dikkate alınması gereken birtakım kurallar bulunmaktadır. Düzenlemede veto hakkının belirli ortaklar için öngörülmesi halinde doğrudan hakkın tanındığı gerçek kişi ortağın ismen veya tüzel kişi ortağın adı ya da ticaret ünvanı ile belirtilmesi mümkündür⁴⁰. Belirlenebilir ortaklara veto hakkı tanınması söz konusu ise düzenlemede yer alan özelliklerin mevcut bir ortağı tarif etmesi ve anılan kriterler ile hakkın sahibinin teşhis edilebilir olması önem arz etmektedir.

Veto hakkı, münhasıran genel kurul kararlarına karşı tanınabilmektedir⁴¹. Bununla birlikte TTK m. 625/2 uyarınca müdürlerin aldıkları belirli kararların genel kurul onayına sunmaları zorunlu kılınmışsa veto hakkının bu genel kurul kararlarına karşı kullanılabilmesi dolaylı olarak müdürler kurulu kararının da veto edilmesi sonucunu doğurabilecektir⁴².

Veto hakkının tesisinde incelenmesi gereken bir diğer konu, genel kurulun tüm kararlarına karşı bir genel veto hakkı tanınıp tanınamayacağı meselesidir. Bir görüşe göre, genel kurulun tüm kararlarına karşı kullanılabilecek bir genel veto hakkının şirket sözleşmesinde düzenlenmesi mümkündür⁴³. Görüşün gerekçesi TTK m. 577/1-e'nin bu şekilde bir sınırlama içermemesidir. Kanun'un mevcut düzenlenmesinde değişiklik yapılarak aksi düzenlenmedikçe genel nitelikte bir veto hakkı düzenlenmesi mümkün olacaktır⁴⁴. Bizim de katıldığımız görüşe göre, veto hakkı ancak genel kurulun belirli bir

⁴⁰ Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 6; Kırca/Kendigelen, N. 658.

⁴¹ Botschaft 2001, s. 3209; Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 12; Gasser/Eggenberger/Stäuber, OFK OR Art. 807 N. 3; Germann, N. 1293; Pulaşlı, § 66 N. 172; Gülerci, s. 3063-3064; Kırca/Kendigelen, N. 659.

⁴² Botschaft 2001, s. 3209; Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 12; Gasser/Eggenberger/Stäuber, OFK OR Art. 807 N. 3; Germann, N. 1293; Pulaşlı, § 66 N. 172; Gülerci, s. 3063-3064; Kırca/Kendigelen, N. 659.

⁴³ Ali Haydar Yıldırım, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Dora Yayıncılık, Bursa 2013, s. 361; Bilgili/Demirkapı, s. 638.

⁴⁴ Bilgili/Demirkapı, s. 638.

kısım kararlarının sonuç doğurmamasını sağlamak üzere tanınabilecektir⁴⁵. Bunun için esas sözleşmede veto hakkının hangi kararlara ilişkin olarak kullanılacağına açıkça düzenlenmesi gerekir⁴⁶. Genel nitelikte bir veto hakkı, şirketin işleyişini ciddi ölçüde sekteye uğratabilecek ve kilitlenmelere yol açabilecek olması nedenleriyle şirketin temel yapısına uygun nitelikte değildir⁴⁷. Mehaz İsviçre hukukunda da genel nitelikte bir veto hakkı tanınması kabul edilmemiştir. Veto hakkına ilişkin İsvBK m. 807 tasarı halinde iken genel kurulun kararlarına karşı veto hakkı tanınabileceği düzenlenmişken yasanın görüşülmesi sırasında oybirliği ile “belirli” ibaresi sonradan eklenerek veto hakkının belirli genel kurul kararları bakımından düzenlenebileceği açıklığa kavuşturulmuştur⁴⁸. Veto hakkına ilişkin TTK m. 577/1-e’nin İsvBK m. 807’den farklı olarak yüzeysel olması ve bu şekilde bir sınırlamayı açıkça düzenlenmemesi ise bilinçli bir tercihin ürünü olmadığından benimsediğimiz görüşün kabulü için düzenlemede değişiklik yapılmasına da gerek bulunmamaktadır.

Şirket sözleşmesinin veto hakkına ilişkin konuların düzenlenmesi bakımından geniş bir serbesti sunduğu kanaatindeyiz⁴⁹. Bu serbesti kapsamında şirket sözleşmesinde veto hakkının kullanım usulü ve şartları düzenlenebilecektir. Veto hakkının ortak tarafından tek başına kullanılması düzenlenebileceği gibi birden fazla ortağın hakkı

⁴⁵ Truffer/Dubs, BSK OR-II Art. 807 N. 4; Pulaşlı, § 66 N. 172; Şener, s. 58; Kırca/Kendigelen, N. 659; Gülerci, s. 3062-3063.

⁴⁶ Örneğin ortak A’nın sermaye artırımına yahut kâr payı dağıtılmasına ilişkin genel kurul kararlarına karşı veto hakkına sahip olduğu düzenlenebilecektir.

⁴⁷ Kırca/Kendigelen, N. 659.

⁴⁸ Veto hakkının “belirli” genel kurul kararları bakımından düzenlenebileceği açıklığa kavuşturulmadan önce 1. fıkraya göre, şirket sözleşmesi ile tüm veya belirli ortaklara, ortaklar toplantısının tüm veya belirli kararlarına karşı veto hakkı tanınabileceği yönünde bkz. Botschaft 2001, s. 3209. Komisyonun oybirliği ile genel veto hakkına karşı olduğu yönünde bkz. Amtliches Bulletin Nationalrat Frühjahrsession 2005 Vierte Sitzung 02.03.05, AB 2005, N. 101.

⁴⁹ Germann, N. 1299.

birlikte kullanabileceği de düzenlenebilir⁵⁰. Buna ek olarak belirli veya belirlenebilir ortağın olumlu oy kullandığı kararlar bakımından veto hakkının doğmayacağına da düzenlenebilmesi gerekir. Veto hakkının süresiz şekilde öngörülmesi mümkün olduğu gibi süreli şekilde düzenlenmesi de mümkündür⁵¹. Veto hakkının kuruluştan itibaren yapılacak ilk üç sermaye artırımına ilişkin karar için kullanılabileceği şeklinde şarta bağlı sınırlamaların getirilmesinin de mümkün olduğu kanaatindeyiz.

IV. Veto Hakkının Kullanılması

Veto hakkı, fiziki olarak toplanan genel kurulda kullanılabileceği gibi sirküler tipi karar alma usulünde de kullanılabilecektir⁵². Hakkın genel kurul tutanağına geçirilmek kaydıyla sözlü bir beyanla kullanılması da mümkündür⁵³.

Ortağın sahip olduğu veto hakkı ile oy hakkının titizlikle ayırt edilmesi gerekir. Oy hakkı ve veto hakkının hukuki temelleri birbirinden farklıdır. Genel kurulda alınacak karara karşı veto hakkı sahibi ortağın olumsuz oy kullanması tek başına karara karşı veto hakkının kullandığı şeklinde yorumlanmamalıdır⁵⁴. Ortağın kararın alınmasına ilişkin görüşü olumsuz olmakla birlikte diğer ortakların görüşlerine aldıkları karara saygı duyması yahut farklı bir nedenle veto hakkını kullanmak istememesi mümkündür. Veto hakkının kullanılması için yenilik doğuran hak niteliği gereği muhataba yöneltilmesi ve muhatabı belirsizlik içerisinde bırakmayacak açıklıkta olması gerekir.

⁵⁰ Truffer/Dubs, BSK OR-II Art. 807 N. 3. Yazarlar bu şekilde veto hakkı öngörülmesini kollektif veto olarak adlandırmaktadır.; Kırca/Kendigelen, N. 657.

⁵¹ Botschaft 2001, s. 3209; Böckli, s. 29; Truffer/Dubs, BSK OR-II Art. 807 N. 3; Pulaşlı, § 66 N. 173; Şener, s. 58; Kırca/Kendigelen, N. 657.

⁵² Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 11; Doğrusöz Koşut, s. 191; Hamamcıoğlu, s. 328; Gülerci, s. 3065.

⁵³ Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 15; Gasser/Eggenberger/Stäuber, OFK OR Art. 807 N. 5; Germann, N. 1300; Hamamcıoğlu, s. 328.

⁵⁴ Aksi görüş için Bkz. Kırca/Kendigelen, N. 662. Yazar veto hakkı sahibinin karara olumsuz oy vermesinin aynı zamanda kararı veto ettiği şeklinde yorumlanması gerektiği görüşündedir.

Dolayısıyla ortağın karara karşı olumsuz oy kullanması istisnai olarak ek birtakım olgularla birlikte veto hakkının kullanılması olarak yorumlanabilir. Ancak kural, ortak tarafından veto hakkının kullanıldığına açıkça beyan edilmesidir. Bununla birlikte şirket sözleşmesinde oy hakkının olumsuz yönde kullanılmasının veto hakkının kullanılması sayılacağı düzenlenebilecektir.

Ortak oy hakkından yoksun olduğu hallerde veto hakkını da kullanamayacaktır⁵⁵. Zira çeşitli sebeplerle gündem maddesine ilişkin oy hakkını kullanamayan ortağın veto hakkını kullanması makul ve tutarlı olmayacaktır⁵⁶.

Veto hakkının kullanılabilceği zamana ilişkin olarak TTK'da ve mehaz İsvBK'da açık bir düzenleme yer almamaktadır. Bununla birlikte veto hakkının genel kurul esnasında kullanılabilceği hususunda bir şüphe bulunmamaktadır⁵⁷. Esasen bu, hakkın kullanılması bakımından en uygun yoldur⁵⁸. Pay sahibi toplantı esnasında karara ilişkin oylama yapılırken veto hakkını kullanabilceği gibi oylamadan sonra ve fakat toplantı sona ermeden önce de ilgili karara karşı veto hakkını kullanabilecektir. Bazı yazarlar şirket sözleşmesinde hüküm bulunmayan hallerde veto hakkının kural olarak toplantı esnasında kullanılabilceğini kabul etmektedir⁵⁹.

Genel kurul kararına karşı olumlu oy kullanan pay sahibinin veto hakkını kullanıp kullanamayacağı, bunun çelişkili davranış yasağını ihlal edip etmeyeceği de incelenmelidir. Bir görüşe göre, her iki oyun aynı genel kurulda aynı gündem maddesine ilişkin kullanılması

⁵⁵ Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 9; Doğrusöz Koşut, s. 188; Hamamcıoğlu, 327; Kırca/Kendigelen, N. 659.

⁵⁶ Benzer gerekçe için bkz. Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 9; Gülerci, s. 3079; Doğrusöz Koşut, s. 188-189; Oydan yoksunluk hükümlerinin öngörülmesindeki temel amacın oydan yoksun bırakılan kişinin, şirket ve diğer ortakların menfaati karşısında kendi menfaatlerini üstün tutarak oy kullanma ihtimalinin önüne geçilmesi olduğu gerekçesiyle oydan yoksun ortağın veto hakkını kullanamayacağı yönünde bkz. Hamamcıoğlu, s. 327.

⁵⁷ Truffer/Dubs, BSK OR-II Art. 807 N. 3; Doğrusöz Koşut, s. 187.

⁵⁸ Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 11; Hamamcıoğlu, s. 327.

⁵⁹ Kırca/Kendigelen, N. 662.

ortağın çelişkili davrandığı izlenimi uyandırorsa da veto ve oy haklarının hukuki temellerinin farklı olması ortağın çelişkili davrandığı sonucuna ulaşmaya engeldir⁶⁰. Bizim de katıldığımız diğer görüşe göre, karara ilişkin olumlu oy kullanan ortağın sonradan veto hakkını kullanması çelişkili davranış yasağı (*venire contra factum proprium*) kapsamındadır ve veto hakkının kullanımı geçersizdir⁶¹. Bununla birlikte istisnai olarak ortağın bir oy sözleşmesinin gereği oy kullanma taahhüdü varsa veto hakkının kullanılmasının bu yasağın kapsamına girmemesi mümkündür⁶².

Veto hakkının genel kurul toplantısında kullanılmasına ilişkin ihtimaller incelendikten sonra veto hakkının toplantı sonrasında kullanılıp kullanılamayacağı değerlendirilmelidir. Öncelikle veto hakkının kullanılması usulü şirket sözleşmesinde düzenlenmiş ve genel kurul toplantısından sonra hakkın belirli süre içerisinde kullanılacağı düzenlenmişse bu düzenlemenin geçerli olduğunu ve veto hakkının toplantıdan sonra kullanılabileceğini belirtmek gerekir⁶³. Bir görüşe göre, şirket sözleşmesinde düzenleme bulunmayan hallerde de veto hakkının toplantı sonrasında kullanılması mümkündür⁶⁴. Genel kurul kararlarının iptalini gerektiren hallerde şartları uygunsa veto hakkının kullanılabilmesi her zaman için mümkün olmalıdır⁶⁵. Kanaatimizce şirket sözleşmesinde bu şekilde bir düzenleme yoksa veto hakkının en geç toplantı sırasında kullanılması gerekir⁶⁶. Aksi halde genel kurul

⁶⁰ Doğrusöz Koşut, s. 195.

⁶¹ Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 16; Gülerci, s. 3066. Yazarlar veto hakkının genel kurul toplantısından sonra kullanılması ihtimali bakımından bu görüştedir. Kanaatimizce karar bakımından olumlu oy kullanan pay sahibinin veto hakkını toplantı esnasında yahut sonrasında kullanmasının çelişkili davranış yasağı bakımından önemi bulunmamaktadır; Hamamcioğlu, s. 328 dpn. 1038.

⁶² Hamamcioğlu, s. 328 dpn. 1038.

⁶³ Bu belirli sürenin iptal davası açma süresinden daha uzun olamayacağı yönünde bkz. Germann, N. 130.

⁶⁴ Gülerci, s. 3065.

⁶⁵ Gülerci, s. 3065-3066.

⁶⁶ Truffer/Dubs, BSK OR-II Art. 807 N. 3; Germann, N. 1301; Aksi görüş için bkz. Gülerci, s. 3065.

kararının akıbeti konusunda belirsizlik yaşanacak kararın uygulanıp uygulanmayacağı hususunda yaşanan tereddütler şirket işleyişini olumsuz etkileyecektir. Şirket sözleşmesinde toplantı sonrasında belirli süre içinde kullanılan veto hakkı bakımından kararın ne zaman sonuç doğuracağını tespit etmek mümkün olduğundan belirtilen sakınca en azından öngörülen sürenin sonunda giderilmiş olacaktır. Bununla birlikte hakkın genel kurul sırasında kullanılacağını kabul edildiği durumlarda çağrının usulsüz yapılması, genel kurul toplantısından haksız şekilde çıkarılma gibi şirketten kaynaklanan nedenlerle toplantı sırasında veto hakkını kullanamayan ortağın toplantıdan sonra da kararın varlığını öğrendiğinin akabinde ilk fırsatta veto hakkını kullandığını şirkete bildirmesi mümkündür⁶⁷.

Doktrinde genel kurul toplantısından önce veto hakkının kullanılmasına ihtiyatlı yaklaşılmaktadır. Bir görüşe göre, veto hakkının genel kurul toplantısından önce kullanılmasına izin verilmemelidir⁶⁸. Zira veto hakkının genel kurul toplantısından veya ilgili oylamadan önce kullanılması, genel kurul toplantılarındaki karar verme ve müzakere sürecine zarar verecektir⁶⁹. Veto hakkı tanınan gündem maddesine ilişkin toplantı sırasında dile getirilen görüşlerin, yapılan tartışmalar veto hakkının daha sağlıklı kullanılması açısından da önemli olduğu belirtilmektedir⁷⁰. Bir diğer görüşe göre, veto hakkının önleyici bir tedbir olarak genel kurul toplantısından önce kullanılması mümkündür⁷¹. Bu görüşe göre, veto hakkının oylamadan önce kullanıldığı her durumda genel kurul iradesinin teşekkül etmesine engel olacağı kabul edilmelidir⁷².

Öncelikle genel kuruldan önce ortada veto hakkına konu olabilecek bir karar, karar nisabını sağlayan olumlu yönde bir oy kullanımı dahi bulunmadığını belirtmek gerekir. Dolayısıyla bu şekilde veto hakkının kullanılması ve sonuç doğurmasının genel kurul

⁶⁷ Kırca/Kendigelen, N. 662.

⁶⁸ Hamamcıoğlu, s. 328.

⁶⁹ Hamamcıoğlu, s. 328.

⁷⁰ Hamamcıoğlu, s. 328.

⁷¹ Gülerci, s. 3065.

⁷² Gülerci, s. 3065.

toplantısından önceki aşamada şarta bağlı olduğu kabul edilmelidir. Veto hakkının ise yenilik doğuran hak niteliğinde olduğu ifade edilmişti. Yenilik doğuran hakların kullanılması ise kural olarak şarta bağlanamamaktadır⁷³. Bu nedenle veto hakkının toplantıdan önce kullanılamayacağı düşünülebilir. Ancak yenilik doğuran hak kullanımının şarta bağlanamaması kuralının temelinde borçluyu hukuki bir belirsizlik içinde bırakmama düşüncesi yatmaktadır⁷⁴. Bu amaç doğrultusunda yenilik doğuran hakkın kullanımının şarta bağlanabileceği istisnalar da bulunmaktadır. Doktrindeki hâkim görüşe göre, hakkın şarta bağlı kullanımının borçluyu belirsizlik içinde bırakma tehlikesinin bulunmadığı hallerde şarta bağlı yenilik doğuran hak kullanımını geçerlidir⁷⁵. Şartın gerçekleşip gerçekleşmemesinin yenilik doğuran beyanın yöneldiği kişinin hakimiyet alanında ve onun iradesine bağlı olduğu hallerde şarta bağlı yenilik doğuran hakkın kendisine bağlanan sonuçları doğuracağı kabul edilmektedir⁷⁶. Bu kural veto hakkı bakımından uygulanırsa şirket organı genel kurul tarafından karar alınması doğrudan şirketin kendi iradesini oluşturduğundan bu durum yenilik doğuran beyanın muhatabı şirketin iradesine bağlı olan ve bilgisi dahilinde bir husustur. Dolayısıyla veto hakkının olumlu karar nisabının sağlanması şartına bağlı olarak ilgili karar için kullanılması mümkündür. Bu şekilde bir şartın muhatap şirketi belirsizlik içinde bırakması mümkün değildir. Veto hakkının yenilik doğuran hak niteliğinin genel kurul toplantısından önce kullanılmasına engel teşkil etmediği tespit edildikten sonra hakkın toplantıdan önce kullanılmasına ilişkin dile getirilen sakıncaların da isabetli olmadığını belirtmek gerekir. Genel kurul toplantılarındaki karar verme ve müzakere sürecine zarar verme bir ihtimal olup müzakerelerin yapılması ne genel kurul kararının alınması ne de veto hakkının kullanılması bakımından bir şart niteliğindedir. Ortakların çeşitli nedenlerle gündem maddelerinde kullanacağı oylara ilişkin net bir kanaatle toplantıya katıldığı hallerde

⁷³ Kemal Oğuzman/ Nami Barlas, Medeni Hukuk Giriş Kaynaklar Temel Kavramlar, 27. Bs., On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, N. 566; Buz, s. 258.

⁷⁴ Oğuzman/Barlas, N. 566; Buz, s. 259.

⁷⁵ Oğuzman/Barlas, N. 566; Buz, s. 259.

⁷⁶ Oğuzman/Barlas, N. 566; Buz, s. 259.

dile getirilen sakınca gündeme dahi gelmemektedir. Şirket ortağının genel kurul toplantısından önce veto hakkını şirkete yazılı bir beyan olarak ulaştırması mümkündür⁷⁷. Bu usulde esasen şirket yönetimi ve müdür sıfatı bulunan ortaklar veto hakkının kullanıldığından haberdar olmaktadır. Dolayısıyla bu bilginin genel kurula katılan ortaklar ile paylaşılması ve oylama sonrasında çıkan sonuca göre veto hakkının kullanılmış olduğunun belirtilmesi yahut kararın nisap sağlanamaması nedeniyle alınmamış olması halinde veto hakkı kullanımının hiç açıklanmaması dahi mümkündür. Bu ihtimallerde de veto hakkının kullanıldığı genel kurul toplantısından önce bildirilmekte ve fakat müzakere süreci etkilenmemektedir. Veto hakkı sahibinin veto hakkına ilişkin kararını ne şekilde verdiği iradesini hangi bilgi ve saik çerçevesinde oluşturduğu da hakkın kullanılma şartları bakımından önemli değildir. Veto hakkı sahibi bakımından diğer ortaklarla görüş alışverişinde bulunmak müspet bir durum olarak düşünülebilirse de eksikliği hakkın sağlıklı kullanımına engel değildir. Tüm bu hususlara ek olarak genel kurula katılım sağlayan ortakların veto hakkının kullanıldığından haberdar olup ilgili karar bakımından oylamaya katılmaktan vazgeçmesi de imkân dahilindedir.

Veto hakkının somut bir genel kurul kararı ilişkin kullanılması gerekir. Peşinen şirket sözleşmesinde belirtilen türdeki kararların gelecekte alınmasının veto edilmesi geçersiz olup bu şekilde şirket genel kurulunun belirtilen hususta karar alamayacağı ileri sürülemeyecektir. Veto hakkının kullanılması, gerekli nisabın sağlanamaması nedeniyle ilgili genel kurul toplantısının ertelenmesi halinde ertelenen genel kurulda alınan karar bakımından da geçerli kabul edilmelidir. Ancak ortakların genel kurul toplantısına katılmaktan yahut ilgili konuda karar almaktan veto hakkının kullanımından haberdar olmaları yahut farklı bir nedenle vazgeçmesi halinde veto hakkı kullanılamamış olur. Bu nedenle genel kurulun daha sonraki bir vakitte veto hakkının kullanılabileceği konuda karar almak istemesi halinde veto hakkının tekrar kullanılması gerekecektir.

⁷⁷ Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 15.

Son olarak veto hakkının bizzat ortak tarafından kullanılabilceği gibi temsilcisi tarafından da kullanılabilceğini belirtmek gerekir⁷⁸.

SONUÇ

Veto hakkı, gerekli nisaplara uyularak alınan bir genel kurul kararının hüküm ve sonuç doğurmasının engellenmesini sağlayan haktır. Nisap olarak oybirliğini gerektiren kararlar bakımından her bir ortağın kararın alınmasını engelleyebilmesi olanağı teknik anlamda veto hakkı olarak kabul edilemez. Zira gerekli nisapların bulunmaması halinde veto edilecek bir hukuki işlem dahi ortaya çıkmamıştır.

Veto hakkının yenilik doğuran hak niteliği oluşturduğu etki ile alakalıdır. Veto hakkı kural olarak genel kurulda karar alınırken kullanılması ile kararın yönünün kabulden redde dönüşmesini sağlaması nedeniyle değiştirici yenilik doğuran hak niteliğindedir.

Veto hakkı, kişisel (kişiye sıkı surette bağlı) nitelikte bir hak olması nedeniyle esas sermaye payına bağlanamaz ve devredilemez. TTK m. 577/1-e’de geçen “belirlenebilir ortaklar” ifadesi mehz hükümlere ve veto hakkının kişisel hak niteliğine uygun olarak anlaşılmalı, şirket sözleşmesinde düzenlenen veto hakkının kurucular gibi yine ortakların şahsını hedef alması gerekmektedir. Belirlenebilirliğin sınırı, şirket sözleşmesinde mevcut ortağı tarif etmesi ile çizilmeli, müstakbel esas sermaye payını devralanların belirli kriterleri taşıması halinde aktifleşecek bir veto hakkının şirket sözleşmesinde düzenlenmesi mümkün olmamalıdır.

Veto hakkı, sahibi ortağın iradesi dışında alınan bir organ kararı ile sınırlandırılıp kaldırılamayacağından müktesep hak niteliğini haizdir. Ayrıca veto hakkının kişisel hak niteliği gereği esas sermaye payına tanınamaması imtiyaz olarak nitelenmesine engeldir.

Veto hakkının şirket sözleşmesine eklenmesine ilişkin değişiklik için alınacak genel kurul kararı oybirliği nisabına tabidir. TTK’da konuya ilişkin bir yetersayı düzenlenmemesi bilinçli bir susma değil, bu

⁷⁸ Truffer/Dubs, BSK OR-II Art. 807 N. 3; Siffert/Fischer/Petrin SHK OR Art. 807 N. 19; Kratz, CHK OR Art. 807 N. 6a; Gasser/Eggenberger/Stäuber, OFK OR Art. 807 N. 6.

husustaki bir ihmal nedeniyledir. Dolayısıyla kanun koyucunun iradesi, veto hakkının düzenlenmesini özel bir yetersayı düzenlemeyerek şirket sözleşme değişiklikleri bakımından genel kural şeklinde düzenlenen nisaba tabi kılmak değildir.

Veto hakkının kullanım usulü şirket sözleşmesinde düzenlenebilir. Ortağın veto hakkını kullanması için bu iradesini açıklaması gerekir. Ortağın karara karşı olumsuz oy kullanması istisnai olarak ek birtakım olgularla birlikte veto hakkının kullanılması olarak yorumlanabilir. Şirket sözleşmesinde ise veto hakkı sahibi ortağın bu hakkını kullanması için karara karşı olumsuz oy kullanmasının yeterli olduğu düzenlenebilecektir.

Veto hakkı genel kurul esnasında kullanılabilir. Şirket sözleşmesinde veto hakkının genel kurulda karar alınmasından sonra kullanılabileceği düzenlenmemişse veto hakkının en geç toplantı sırasında kullanılması gerekir. Ancak veto hakkının genel kurul toplantısından önce yahut toplantı esnasında gündeme ilişkin oylama öncesinde kullanılması da mümkündür. Veto hakkının yenilik doğuran hak niteliği buna engel değildir. Genel kurul toplantısından önce veto hakkının kullanılması için şirket ortağının şirkete bu hususta yazılı bir beyan ulaştırması mümkündür.

Veto hakkının somut bir genel kurul kararına ilişkin kullanılması gerekir. Veto hakkının kullanılması, gerekli nisabın sağlanamaması nedeniyle ilgili genel kurul toplantısının ertelenmesi halinde ertelenen genel kurulda alınan karar bakımından da geçerli kabul edilmelidir. Ancak genel kurulun daha sonraki bir vakitte veto hakkının kullanılabileceği konuda karar almak istemesi halinde veto hakkının tekrar kullanılması gerekecektir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

Peer-Review: Externes Peer-Review-Verfahren.

Interessenkonflikt: Der/die Autorinnen unterliegt/unterliegen keinem Interessenkonflikt.

Finanzielle Unterstützung: Der/die Autorinnen erklärt/en, dass diese Studie keine finanzielle Unterstützung erhalten hat.

ZUSAMMENFASSUNG

Das Vetorecht ist das Recht, die Wirksamkeit und die rechtlichen Folgen eines mit den erforderlichen Quoren gefassten Gesellschafterbeschlusses zu verhindern. Im Hinblick auf Beschlüsse, die Einstimmigkeit erfordern, kann die Möglichkeit eines jeden Gesellschafters, die Beschlussfassung zu verhindern, im technischen Sinne nicht als Vetorecht im eigentlichen Sinne angesehen werden. Denn solange die erforderlichen Quoren nicht vorliegen, ist noch kein rechtliches Geschäft entstanden, das überhaupt hätte vetoisiert werden können.

Das Vetorecht stellt ein Gestaltungsrecht dar, dessen rechtliche Wirkung mit seiner auslösenden Wirkung zusammenhängt. Es handelt sich grundsätzlich um ein statutarisches, rechtsänderndes Gestaltungsrecht, da es durch seine Ausübung im Rahmen der Beschlussfassung die Richtung des Beschlusses von Zustimmung zu Ablehnung verändern kann.

Da das Vetorecht ein Recht persönlicher Natur ist, kann es weder an den Geschäftsanteil gebunden noch übertragen werden. Der Ausdruck „bestimmbare Gesellschafter“ in Art. 577 Abs. 1 lit. e TTK ist daher im Einklang mit den Vorbildregelungen und der höchstpersönlichen Natur des Vetorechts auszulegen. Das im Gesellschaftsvertrag geregelte Vetorecht muss, wie bei den Gründungsgesellschaftern, auf die Person der Gesellschafter bezogen sein. Die Grenze der Bestimmbarkeit ist dort zu ziehen, wo der Gesellschaftsvertrag den bestehenden Gesellschafter beschreibt. Es darf im Gesellschaftsvertrag kein Vetorecht vorgesehen werden, das für künftige Erwerber von Geschäftsanteilen nur bei Vorliegen bestimmter Kriterien wirksam werden soll.

Das Vetorecht stellt ein wohlerworbenes Recht dar, da es nicht durch einen Organbeschluss gegen den Willen des Berechtigten eingeschränkt oder aufgehoben werden kann. Aufgrund seines persönlichen Charakters kann das Vetorecht auch nicht einem Geschäftsanteil beigelegt werden; daher ist es nicht als Vorzugsrecht (Privileg) im Sinne des Gesellschaftsrechts zu qualifizieren.

Ein Beschluss der Gesellschafterversammlung, der eine Änderung des Gesellschaftsvertrags zur Einführung eines Vetorechts vorsieht, unterliegt dem Einstimmigkeitserfordernis. Dass der TTK insoweit keine ausdrückliche Quorumsregelung enthält, ist nicht als bewusstes Schweigen, sondern als gesetzgeberisches Versehen zu verstehen. Der Gesetzgeber wollte das Vetorecht

nicht einem besonderen Quorum unterstellen, sondern die allgemeinen Vorschriften über Satzungsänderungen für anwendbar erklären.

Die Ausübungsmodalitäten des Vetorechts können im Gesellschaftsvertrag geregelt werden. Zur Ausübung des Vetorechts muss der Gesellschafter seinen entgegenstehenden Willen ausdrücklich erklären. Die Abgabe einer Gegenstimme kann ausnahmsweise – zusammen mit weiteren Umständen – als Ausübung des Vetorechts gedeutet werden. Im Gesellschaftsvertrag kann auch bestimmt werden, dass die Abgabe einer Gegenstimme durch den berechtigten Gesellschafter zur Ausübung des Vetorechts genügt.

Das Vetorecht kann während der Gesellschafterversammlung ausgeübt werden. Ist im Gesellschaftsvertrag nicht ausdrücklich vorgesehen, dass das Vetorecht auch nach der Beschlussfassung ausgeübt werden kann, so muss es spätestens während der Versammlung ausgeübt werden. Es ist jedoch zulässig, dass das Vetorecht vor oder während der Versammlung, insbesondere vor der Abstimmung über den betreffenden Tagesordnungspunkt, ausgeübt wird. Die rechtsgestaltende Natur des Vetorechts steht dem nicht entgegen. Vor der Gesellschafterversammlung kann der Gesellschafter sein Vetorecht durch eine schriftliche Erklärung gegenüber der Gesellschaft ausüben.

Das Vetorecht ist stets in Bezug auf einen konkreten Beschluss der Gesellschafterversammlung auszuüben. Wird die Gesellschafterversammlung wegen Nichterreichens des Quorums vertagt, so gilt die Ausübung des Vetorechts auch für den in der vertagten Versammlung gefassten Beschluss. Soll die Gesellschafterversammlung jedoch zu einem späteren Zeitpunkt über denselben Gegenstand erneut Beschluss fassen, so ist das Vetorecht erneut auszuüben.

KAYNAKÇA

- BİLGİLİ Fatih/DEMİRKAPI Ertan, Şirketler Hukuku, Dora Yayıncılık, Bursa 2013.
- BÖCKLİ Peter, “Das neue schweizerische GmbH-Recht – was ist wirklich neu? Eine Übersicht / VI. Verbesserungen der Funktion der Organe”, Das neue schweizerische GmbH-Recht, Schulthess Juristische Medien AG, 2006, s. 23-39.
- BUZ Vedat, Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Yetkin Yayınları, Ankara 2005.
- DOĞRUSÖZ KOŞUT Hanife, Limited Şirkette Oy Hakkı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021.
- GASSER Urs/EGGENBERGER Christian/STÄUBER Richard, in: OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, 4. Aufl., Orell Füssli Verlag AG, 2023 (OFK OR Art. N.)
- GLANZMANN Lukas, “Verhältnis von Aktiengesellschaft und Gesellschaft mit beschränkter Haftung unter dem neuen Aktienrecht”, Gesellschafts- und Kapitalmarktrecht, Dike Verlag AG, 2023, s. 431-450.
- GÜLERCİ Altan Fahri, Limited Şirketlerde Ortaklara Veto Hakkı Tanınması, Legal Hukuk Dergisi, Cilt: 18, Sayı: 211, Yıl: 2020, s. 3051-3084.
- GÜMÜŞ Mustafa Alper, Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- GÜNAY Ece Deniz “Limited Şirketlerde Ortaklara Şirket Sözleşmesi ile Tanınan Veto Hakkı ve Hakkın Hukuki Niteliği”, BUHFD, C. 19, S. 218, s. 53-75.
- HAMAMCIOĞLU Esra, Aile Tipi Limited Şirketlerde Şirket Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2022.
- HANDSCHİN Lukas/ TRUNİGER, Christof, Die GmbH, 3. Aufl., Schulthess Juristische Medien AG, 2019.

KENDİGELEN Abuzer, Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, Beta Yayıncılık, İstanbul 1999.

KIRCA İsmail / KENDİGELEN Abuzer, Şirketler Hukuku Cilt III: Sermayesi Paylara Bölünmüş (Paylı) Komandit Şirket ile Limited Şirket, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2022.

JUTZİ Thomas/ LUCA Yousef, "Personalisierung der GmbH: Statutarische vs. obligatorische Gestaltungsmöglichkeiten", Schweizerische Zeitschrift für Wirtschafts- und Finanzmarktrecht, 6/2024, s. 704-717.

KRATZ Brigitta, CHK Handkommentar zum Schweizer Privatrecht GmbH, Genossenschaft, Handelsregister und Wertpapiere - Art. 772-1186 OR - Bucheffektengesetz; 4. Aufl., Schulthess Juristische Medien AG, 2024, CHK OR Art. 807 N. 6b.

OĞUZMAN Kemal/ BARLAS Nami, Medeni Hukuk Giriş Kaynaklar Temel Kavramlar, 27. Bs., On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.

OLIVAR PASCUAL Gema/ ROTH Andrea Petra, "Organisation Der GmbH Gemäss Revidiertem Recht Kompetenzordnung und deren Ausgestaltungsmöglichkeiten", Der Schweizer Treuhänder, Treuhand-Kammer Verlag, 2007, 470-473.

PULAŞLI Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt III, 5. Bs., Adalet Yayınevi, Ankara 2024.

SIFFERT Rino/FISCHER Marc Pascal/PETRIN, Martin, in: GmbH Recht Revidiertes Recht der Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Art. 772-827 OR) Stämpflis Handkommentar, Stämpfli Verlag AG, 2008 (SHK OR Art. N.).

SULU Muhammed "Limited Ortaklıklardaki Veto Hakkı ve Veto İşleminin Hukuksüzlüğüne Dair İncelemeler", MÜHF-HAD, C. 29, S. 1, 2023, s. 574-595.

ŞENER Oruç Hami, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.

TEKİNAY Selahattin Suphi/AKMAN Sermet/BURCUOĞLU
Haluk/ALTOP Atilla, Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler,
7. Bs., Filiz Kitabevi, İstanbul 1993.

TRUFFER Roland/DUBS Dieter, in Basler Kommentar,
Obligationenrecht II, Art. 530-964 OR, Art. 1-6 SchlT AG, Art. 1-
11 Übest GmbH, Hrsg. Heinrich Honsell,/Peter Nedim Vogt/Rolf
Watter, 5. Aufl., Basel 2016 (BSK OR-II Art. N.).

YILDIRIM Ali Haydar, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre
Limited Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Dora Yayıncılık, Bursa
2013.

İnternet Kaynakları

www.lexpera.com